2025-23-RE

Causa 2025-23-RE

(Crusius Filho c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 176-2025. Recurs d'empara

Sentència del 16 de juny del 2025

BOPA núm. 77, del 25 de juny del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 31 de març del 2025, per la representació processal del Sr. André Luiz Crusius Filho, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa DP 8000096/2019, per una presumpta vulneració dels drets a un judici de durada raonable i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que requereixi a la Batllia perquè, en el termini més breu possible, prengui les decisions que estan en l'àmbit de les seves competències per fer cessar les vulneracions esmentades, i que declari que el recurrent té dret a ser indemnitzat pels perjudicis morals i econòmics soferts;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 14 d'abril del 2025 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 de maig del 2025, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pere Pastor Vilanova;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 18 de setembre del 2019, la Batllia va incoar unes diligències prèvies contra el Sr. André Luiz Crusius Filho per un presumpte delicte de blanqueig de diners o de valors i va acordar diferents mesures cautelars de caràcter patrimonial.

1.2. El 23 de desembre del 2019, el recurrent va presentar un escrit en què acreditava documentalment, segons el seu parer, l'origen dels fons investigats, així com els moviments del seu compte bancari, i, en què sol·licitava que es practiqués la seva declaració.

1.3. El 16 de gener del 2020, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va trametre una comissió rogatòria al Brasil per tal d'obtenir informació respecte d'un procediment penal que afectaria al recurrent.

1.4. El 17 de juny del 2021, el recurrent va presentar un segon escrit en què demanava l'impuls de les actuacions i en què annexava un document de les autoritats competents brasileres que afirmaven que ja havien donat resposta a la comissió rogatòria andorrana.

1.5. El 19 d'octubre i l'1 de desembre del 2021, el recurrent va formular sengles insistiments, en què demanava, a més del sobreseïment de les diligències prèvies, l'aixecament del control i del bloqueig dels seus actius.

1.6. El 12 de juliol del 2022, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va dictar un aute que desestimava totes les seves peticions i, alhora, emetia un complement de la comissió rogatòria adreçada a les autoritats brasileres, autoritzant al Servei de Policia per tal que prosseguís amb la investigació.

1.7. Després de presentar diversos altres escrits de manifestacions i d'insistiment (26 d'octubre del 2022 i 3 de maig i 9 d'octubre del 2023), el 26 d'octubre del 2023, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va fixar la data de la declaració del recurrent pel 23 de febrer del 2024, finalment reagendada pel 19 de març següent.

1.8. D'ençà aquesta declaració no s'ha produït cap més activitat, tot i que el recurrent ha presentat diversos altres escrits proposant la seva col·laboració, posant-se en contacte amb les autoritats brasileres i requerint fins a 10 vegades l'impuls processal i l'arxivament del procediment.

1.9. El 31 de març del 2025, la representació processal del Sr. André Luiz Crusius Filho va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa DP 8000096/2019, per una presumpta vulneració dels drets a un judici de durada raonable i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent recorda que la durada raonable dels procediments judicials és un concepte jurídic indeterminat que aquest Tribunal ha anat perfilant en múltiples resolucions, en la mateixa línia que el Tribunal Europeu dels Drets Humans, mitjançant l'establiment dels criteris següents: i) la complexitat de l'assumpte; ii) l'activitat desenvolupada pels òrgans judicials concrets; i, iii) l'actitud processal dels recurrents, que no han d'haver participat en l'excés de la durada. Així mateix, és imprescindible analitzar el temps transcorregut des de l'obertura de les diligències prèvies.

- En primer lloc, cal constatar que el 18 de setembre del 2019 es van incoar les diligències prèvies i es va acordar l'embargament i el control dels seus actius i que han transcorregut amb escreix més de 5 anys i 6 mesos. Es tracta objectivament d'un lapse de temps molt dilatat durant el qual s'han mantingut les diligències obertes i els seus comptes bancaris bloquejats i embargats. En aquest sentit, convé analitzar amb deteniment la irraonabilitat d'aquesta durada a partir dels tres criteris d'anàlisi indicats anteriorment.

- En segon lloc, pel que fa a la complexitat processal del cas, si bé el tipus d'activitat presumptament delictiva que s'investiga pot considerar-se d'una naturalesa complexa, aquesta no compta amb cap de les dificultats addicionals que poguessin obstaculitzar-ne la investigació. En efecte, no es tracta d'un supòsit en què s'investigui a un encausat que no està a disposició de la Justícia, ni d'un procediment que impliqui una multitud d'encausats o de molts comptes bancaris, ni tampoc ens trobem davant d'un assumpte amb un gran nombre de jurisdiccions implicades.

- Tot i això cita el recurs d'empara 2011-34-RE, que era un supòsit amb una complexitat notòria en què el Tribunal Constitucional va declarar que "*aquests fets incontrovertibles, malgrat que s'han de tenir molt presents a l'hora de valorar les dilacions, no poden convertir-se en una excusa universal d'aplicació automàtica i acrítica amb capacitat de justificar, sense més i, en tot cas, qualsevol dilació. Més concretament, pel que fa a les comissions rogatòries, encara que la celeritat en el seu compliment no depengui de la voluntat dels jutges i tribunals andorrans, quan aquests comproven que dins d'un termini raonable no s'obté cap resultat han de posar fi a les dilacions emprant els instruments que sí que estan al seu abast*".

- Per tant, conclou que en aquest cas la tramitació de les diligències prèvies que l'afecta no revesteix d'una especial complexitat processal que pugui justificar la durada especialment extensa del procediment.

- En tercer lloc, sobre la inactivitat constant de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1, al·lega que si bé és cert que el ritme processal de l'assumpte depèn, en alguns casos, de tercers, no és menys cert que aquesta Secció ha deixat passar llargs períodes de temps sense prendre mesures davant dels retards, malgrat els seus insistiments reiterats.

- Encara que la batlle instructora hagi sol·licitat informació a les autoritats brasileres, sense extreure'n cap conclusió significativa, o hagi requerit al Ministeri Fiscal que es pronunciés sobre alguna actuació i que, efectivament, la demora en les respostes dificulti l'agilitat de les diligències prèvies, no podria obviar-se que la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 ha mantingut una actitud passiva i ha consentit aquests llargs períodes d'inactivitat.

- Posa en relleu que les dilacions en el procediment han sigut especialment significatives en el darrer any, tenint en compte que des de que es va dur a terme la seva declaració en seu judicial, el 19 de març del 2024, no s'ha adoptat cap altre acte processal significatiu que mostrés una voluntat de dur a terme noves diligències, ni d'accelerar el procediment, ni de donar per finalitzada la instrucció.

- Retreu a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 no haver estat proactiva a l'hora de donar resposta a les reiterades sol·licituds de declarar voluntàriament, d'impuls i de sobreseïment formulades. Dels 10 escrits presentats en aquests termes, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 només n'ha resolt 1, mitjançant l'aute del 12 de juliol del 2022.

- Posa en relleu que malgrat els 6 escrits que ha presentat amb posterioritat a aquesta data, relacionats amb l'impuls i l'arxivament de les diligències prèvies, concretament, el 26 d'octubre del 2022, el 3 de maig del 2023, el 9 d'octubre del mateix any, el 7 de juny del 2024, el 2 d'octubre del mateix any, i, el 25 de febrer del 2025, no s'ha dictat cap altra resolució.

- Després de citar la jurisprudència constitucional, conclou que no hi ha dubte que l'actuació judicial de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 és la causant de les dilacions i de la inactivitat que caracteritzen el retard en les diligències prèvies, que no ha garantit l'impuls processal que aquestes requereixen, duent a terme unes activitats judicials molt limitades i mantenint uns períodes d'inactivitat molt acusats.

- En quart lloc, pel que fa a la seva actitud, el recurrent considera que s'ha mostrat constantment a disposició de la Batllia, ha aportat documentació rellevant en diverses ocasions, ha proposat la seva declaració diverses vegades i ha sol·licitat regularment l'impuls de les actuacions.

- En cap cas podria considerar-se que la seva voluntat ha sigut la d'entorpir o la de dilatar la investigació. Ans al contrari, la seva actitud demostra la seva intenció de coadjuvar i, fins i tot, d'evitar que es produeixin aquestes dilacions, posant-les en coneixement de la Batllia per evitar la interposició d'aquest recurs d'empara que, a hores d'ara, sembla l'única via de la qual disposa per fer avançar les diligències prèvies.

- Finalment, sobre els perjudicis morals i econòmics soferts, considera que no resulta controvertit que el seu perjudici moral rau en l'ansietat provocada pel funcionament anormal de l'Administració de Justícia i en l'allargament injustificat de les diligències prèvies, en les quals s'han produït molts períodes d'inactivitat, especialment, des de la seva declaració en seu judicial.

- Així mateix, aquest Tribunal també ha reconegut en diverses sentències que resolen favorablement recursos d'empara per la vulneració del dret a un judici de durada raonable (entre d'altres, les causes 2023-39-RE, 2023-76-RE, 2024-47-RE i 2024-75-RE) que les mesures cautelars de control i de bloqueig de comptes bancaris adoptades en procediments penals amb dilacions indegudes poden comportar perjudicis econòmics indemnitzables als encausats. I cita la recent sentència del 17 de febrer del 2025, dictada en la causa 2024-75-RE, en què el Tribunal Constitucional es pronuncia en els termes següents sobre el dret a percebre una indemnització pels perjudicis econòmics soferts per l'encausat que veu bloquejats de forma dilatada els seus actius en un procediment que no té una durada raonable: "*S'ha de ressenyar que la indemnització per la reparació del dret fonamental es determina, precisament, per la lesió d'aquest. És obvi que si la instrucció s'hagués desenvolupat en un període raonable, res s'hauria de reparar per no haver-se lesionat el dret fonamental, i el mateix, si un cop acabada la instrucció, en la fase de judici oral es dictés sentència condemnatòria i es comissessin els fons com a objecte del delicte o delictes investigats.*

Però aquest no és el cas. La indemnització no és conseqüència de l'eventual origen dels fons o dels presumptes delictes, sinó de la lesió del dret a un judici de durada raonable, que sense cap justificació objectiva ni material respecte a la durada ha mantingut bloquejats uns fons numeraris i, com que aquesta lesió ja no resulta reparable materialment, es fixa una mesura reparatòria, consistent en la indemnització del dany ocasionat que exigeix la quantificació pel Ple del perjudici econòmic produït".

- I després d'exposar els seus havers i les seves pèrdues durant aquests anys, conclou que ha patit i segueix patint un perjudici moral i un perjudici patrimonial consistent en un *lucre cessant* per la pèrdua certa, efectiva, individualitzable i avaluable econòmicament que li ha estat ocasionada amb l'adopció i, sobretot, amb el manteniment de les mesures cautelars de bloqueig i de control dels seus

comptes bancaris i carteres de valors.

- Per tots aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que requereixi a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia perquè, en el termini més breu possible, prengui les decisions que estan en l'àmbit de les seves competències per fer cessar les vulneracions esmentades, i que declari que té dret a ser indemnitzat pels perjudicis morals i econòmics soferts.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- Després de recordar els paràmetres identificats per la jurisprudència constitucional per tal de valorar l'existència eventual d'una dilació indeguda, el Ministeri Fiscal constata, en primer lloc, que la causa que ha de ser examinada és una causa complexa, que requereix una cooperació judicial internacional i que comporta una nombrosa operativa bancària amb la documentació acreditativa corresponent.

- Posa en relleu que el recurrent empra un esquema financer amb diversos comptes bancaris, que aparentment utilitzava com a comptes pont, circumstància que dificulta la traçabilitat dels fons deguda a certes maniobres sense sentit econòmic aparent que han hagut de ser analitzades, especialment pel que fa al seu origen. Sobretot si es té en compte que el bloqueig va intervenir, entre d'altres, per la intenció del recurrent de retirar els fons i traslladar-los a l'estranger.

- Addueix que si bé és cert que el recurrent ha aportat abundant documentació, aquesta ha de ser analitzada, així com aquella que ha estat tramesa per les autoritats brasileres, la qual, a més, s'ha hagut de traduir al català.

- Seguidament, el Ministeri Fiscal desgrana totes les diligències dutes a terme per la Batllia des del 18 de setembre del 2019, moment en què es va incoar la causa.

- La segona data que destaca de manera particular, és la del 16 de gener del 2020, en què es tramet la comissió rogatòria al Brasil, la qual no va ser contestada fins al 7 de març del 2022.

- Contràriament a allò que al·lega el recurrent en el seu recurs d'empara, entre la incoació de les diligències prèvies i la tramesa de la comissió rogatòria només van transcórrer 3 mesos i 29 dies, temps raonable per preparar una petició d'investigació.

- El Ministeri Fiscal manifesta que el temps de resposta de les autoritats brasileres no pot ser imputat a l'òrgan judicial andorrà, el qual va realitzar diverses diligències d'instrucció durant aquell lapse de temps.

- Afegeix que tot i que les autoritats brasileres van indicar al recurrent que havien tramés la resposta a Andorra, aquesta resposta no va arribar fins al 7 de març del 2022.

- El Ministeri Fiscal destaca un altre període rellevant: entre el 12 de juliol del 2022, en què la Batllia sol·licita un complement de comissió rogatòria al Brasil, i, el 23 d'octubre del 2023, data de la rebuda de la contesta; període que tampoc pot ser imputable a l'Administració de Justícia andorrana.

- Sense esperar la traducció d'aquesta documentació, es va començar a organitzar la pràctica de la declaració del recurrent, la qual va ser, finalment, duta a terme el 19 de març del 2024. El Ministeri Fiscal addueix que, malgrat els insistiments del recurrent, la informació provinent de Brasil era indispensable per continuar tramitant la causa.

- En qualsevol cas, conclou que des de la incoació de la causa han transcorregut 5 anys i mig, dels quals 3 han estat requerits per tramitar i obtenir les respostes de les autoritats brasileres, sense que es destaquin períodes d'inactivat processal, per tal de poder rebre la declaració del recurrent amb coneixement de causa.

- El Ministeri Fiscal considera que només seria qüestionable la durada per resoldre la petició de sobreseïment i d'arxivament presentada pel recurrent el 7 de juny del 2024.

- Per consegüent, atès que allò que el recurrent demana és el tancament definitiu de la causa, atès que cal una anàlisi aprofundida d'una causa que és complexa, tant des de la perspectiva fàctica, com des de la perspectiva jurídica, i, vist que des de la data que s'acaba d'esmentar només han transcorregut 10 mesos, considera que no s'ha vulnerat el dret a un judici de durada raonable.

- Pel que fa al perjudici al·legat pel recurrent, el Ministeri Fiscal addueix que cas que s'estimi

l'empara, aquest perjudici s'hauria de circumscriure al dany moral derivat del retard eventual que es constati.

- Segons el seu parer, no seria ajustat a dret atorgar una indemnització en concepte de dany emergent o de lucre cessant o similar, ja que el recurrent no va sol·licitar cap acte de gestió dels diners embargats (article 116 i següents del Codi de procediment penal); de fet, el recurrent es va oposar a l'acte de gestió (conservador) de traspassar els fons a l'AFA, però no va donar cap instrucció alternativa, ni va proposar cap acte de gestió alternatiu.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. L'article 10.2 de la Constitució garanteix el dret a un judici de durada raonable. La jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional ha establert quins són els paràmetres que s'han de prendre en consideració per poder concloure si la durada d'un judici és o no és raonable (veg. entre moltes altres, les sentències del 15 de març del 2024 -causes 2023-86-RE i 2024-3-RE-, del 12 de juliol del 2024 -causa 2024-22-RE-, del 9 de setembre del 2024 -causa 2024-31-RE-, del 18 d'octubre del 2024 -causa 2024-38-RE-, del 18 de novembre del 2024 -causa 2024-52-RE- i del 17 de febrer del 2025 -causa 2024-81-RE).

Així les coses, la concreció de la durada "*raonable*", com a concepte jurídic indeterminat, exigeix valorar la complexitat processal, el temps transcorregut, l'actitud processal de les parts i l'activitat dels tribunals (veg. les sentències del 25 de maig del 2007 -causa 2007-2-RE- i del 10 d'octubre del 2016 -causa 2016-8-RE), d'acord amb les peculiaritats del cas concret (veg. la sentència del 15 de desembre del 2014 -causa 2014-23-RE).

Aquest darrer incís relatiu a les peculiaritats del cas concret inclou la natura de l'objecte del procés *sub iudice*, atès que alguns procediments, en atenció als interessos que es troben en conflicte, mereixen una tramitació preferent, com poden ser, sense ànim d'exhaustivitat, els processos de família, de menors o de capacitat de les persones, el contenciós laboral o de la seguretat social, o els litigis relatius a la protecció de la dignitat de les persones, especialment aquelles més necessitades d'auxili (veg. la sentència del 17 de febrer del 2025 -causa 2024-81-RE).

I aquesta línia doctrinal del Tribunal Constitucional s'ajusta a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (veg. la sentència del 13 de juliol de 1983, recaiguda en el cas Zimmermann i Steiner c/ Suïssa, 8737/79, així com la sentència del 27 de juny del 2000, recaiguda en el cas Frydlender c/ França, [GC], 30979/96). El Tribunal esmentat ha afirmat, reiteradament, "*l'importance qu'elle attache à ce que la justice ne soit pas administrée avec des retards propres à en compromettre l'efficacité et la crédibilité*" (Scordino c/ Itàlia (núm. 1), [GC], 36813/97, §224).

3.2. Si traslladem els principis generals esmentats en el paràgraf 3.1 al cas que ens ocupa, es pot constatar d'antuvi que les actuacions objecte d'aquest recurs d'empara fan part d'aquelles de tramitació preferent, ja que ens trobem en el marc de la instrucció d'unes diligències prèvies que, per mandat exprés de l'article 40 del Codi de procediment penal, s'han de portar a terme de manera abreujada, precisa i amb celeritat.

En segon terme, no s'aprecia cap complexitat excepcional del procés, ni derivada d'una eventual pluralitat de parts, ni per motiu de la dificultat en la interpretació o en l'aplicació del dret en vigor. I menys encara quan es duen a terme per jutges especialitzats en la matèria.

En tercer terme, les diligències prèvies 8000096/2019 s'enceten mitjançant l'aute del batlle de guàrdia del 18 de setembre del 2019, el qual va acordar, en particular, el control dels comptes bancaris i el bloqueig dels havers bancaris del recurrent per un presumpte delicte major de blanqueig de diners o valors. El 19 de maig del 2025, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia va acordar l'arxivament de les actuacions, perquè "*no existeixen indicis respecte que els diners introduïts a la plaça financera andorrana, per part d'André Luiz Crusius Filho provinguin d'una activitat delictiva*". Per tant, el procediment penal ha durat, ni més ni menys, que 5 anys i 8 mesos, sent aquest període excessiu en relació amb l'exigència de celeritat exigida per la llei.

Malgrat aquesta llarga dilació, el Ministeri Fiscal considera que el retard és degut, principalment, a la contesta tardana de les autoritats brasileres a les dues comissions rogatòries adreçades els dies 16 de gener del 2020 i 12 de juliol del 2022 per la batlle instructora, les quals van ser contestades, respectivament, el 7 de març del 2022 i el 23 d'octubre del 2023. Però no es pot fer altra cosa que constatar, com recorda el Ministeri Fiscal en el seu escrit del 7 de maig d'enguany, que la batlle competent va realitzar un únic "*recordatori*" (o insistiment) a les autoritats brasileres, el 5 de juny del 2023, per demanar el degut compliment de la seva segona petició. En qualsevol cas, aquesta manca de diligència, ja sigui a nivell nacional o a nivell internacional, no és en absolut imputable al recurrent. A més, aquest Tribunal ja va tenir l'ocasió d'afirmar en el passat que "*Més concretament, pel que fa a les comissions rogatòries, encara que la celeritat en el seu compliment no depengui de la voluntat dels jutges i tribunals andorrans, quan aquests comproven que dins d'un termini raonable no s'obté cap resultat, han de posar fi a les dilacions emprant els instruments que sí que estan al seu abast*" (sentència recaiguda el 13 de juliol del 2012 en la causa 2011-34-RE).

En quart terme, el recurrent s'ha mostrat proactiu per tal d'obtenir el sobreseïment de la causa penal en vàries ocasions, posant-se personalment a disposició de la justícia andorrana per declarar i ha presentat diversos escrits per accelerar i cloure el procés els 17 de juny, 19 d'octubre i 1 de desembre del 2021, els 7 de juny i 2 d'octubre del 2024, així com el 25 de febrer del 2025.

En conclusió, i per tot això que s'ha exposat, cal considerar que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a un judici de durada raonable.

3.3. El recurrent demana també ser rescabalat pels perjudicis morals i econòmics soferts com a conseqüència del bloqueig dels seus comptes bancaris en numerari.

Els danys morals són evidents perquè el retard en la tramitació de la causa penal li ha causat, necessàriament, un sentiment important d'impotència, d'angoixa i de frustració davant la inactivitat de l'autoritat judicial.

Pel que fa als perjudicis econòmics soferts, és patent que el recurrent no ha pogut disposar d'un capital significatiu en numerari (que ell avalua en 1.144.787,70 €) durant més de 5 anys i això li ha causat un menyscabament, en particular si resulta que no ha devengat interessos. El Ministeri Fiscal s'oposa a la indemnització del lucre cessant, perquè el recurrent no havia sol·licitat a la batlle instructora cap acte de gestió dels diners embargats com així li permetia l'article 116 *ter* del Codi de procediment penal. El recurrent ha contestat que la llei no li imposava cap obligació de requerir a la batlle instructora com s'havien de gestionar els actius embargats. No pertoca a aquest Tribunal, sinó al Ple del Tribunal Superior de Justícia, dirimir sobre aquest element obstatiu, perquè aquest punt no ha estat mai examinat per la jurisdicció ordinària. *Per contra, sí podem afirmar que la durada no raonable i excessiva del procés penal afecta als drets fonamentals a la jurisdicció i a un procés degut de la part que demana l'empara, i alhora produeix evidents perjudicis econòmics; qüestió que haurà de ser tinguda en compte per part de la jurisdicció ordinària en el moment de fixar la indemnització, com ja vam tenir l'ocasió d'afirmar en la nostra sentència* del proppassat 17 de febrer del 2025 (causa **2024-75-RE**).

3.4. L'estimació del recurs d'empara comporta la no imposició de les costes processals (arg. a contrari, article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara 2025-23-RE interposat per la representació processal del Sr. André Luiz Crusius Filho contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia en el marc de la causa DP 8000096/2019.

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que el recurrent té dret a ser indemnitzat en la quantitat que determini la jurisdicció ordinària mitjançant el procediment adient.

4. No efectuar imposició de les costes d'aquest recurs d'empara.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 16 de juny del 2025.

Joan Manel Abril Campoy

President

Pere Pastor Vilanova

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Magistrat

Jean-Yves Caullet

Magistrat